

Wiadomości

Czwartek, 17 września 2020

Konkurs plastyczny 4 Strony Folkloru. Tradycje i obrzędy

Gorlickie Centrum Kultury zaprasza do udziału w trzeciej edycji Konkursu plastycznego „4 Strony Folkloru. Tradycje i obrzędy”. Tematem konkursu są obrzędy i tradycje ludowe, kultywowane w regionie Pogórza.

Chcielibyśmy, aby podjęty temat był próbą etnograficznego zapisu wydarzeń związanych z obrzędowością towarzyszącą mieszkańcom wsi od pokoleń, plastyczną interpretacją polskich tradycji, związanych z obchodzeniem świąt, czy też prozaicznymi czynnościami, związanymi z pracą codzienną na roli. Te właśnie archaiczne święta i obrzędy stanowią rodowód tradycji i porządkują cykl pór roku wpisując się w poszczególne miesiące. Do dzisiaj zwyczaje zarówno religijne jak i pogańskie wplecione są w sposób naturalny w codzienne życie na wsi. Działające stowarzyszenia, koła gospodyń wiejskich, grupy rekonstrukcyjne dbają o coroczne widowiska, misteria, procesje. Życie wsi związane było z oczekiwaniem na poszczególne święta i nieodłączne zwyczaje, kojarzone z nimi. Mamy nadzieję, że powstałe na konkurs prace będą niejako przeniesionymi na płótno bądź papier nostalgicznymi kadrami wiejskiej codzienności sprzed lat.

Pory roku i przypisane im obrzędy i tradycje

Zima to okres bogaty w obrzędowość związaną z okresem Adwentu i Bożego Narodzenia. Poranne roraty gromadziły mieszkańców wsi na codziennej modlitwie w oczekiwania przyjścia na świat Jezusa Chrystusa. Sam okres świąt obfitował w liczne przedstawienia szopek bożonarodzeniowych oraz spektakli jasełkowych. Po wsi od domu do domu wędrowali w korowych orszakach kolędnicy. Diabeł, anioł, śmierć, żyd, herod, bocian czy turoń to tylko niewielka część najbardziej charakterystycznych postaci. W okolicy Gorlic po domach chodzili również drobowie – mężczyźni przyodziani w słomiane, misternie przygotowane stroje, które swym kształtem przypominały kopy siana.

Wiosną ziemia budzi się do życia, przyroda rozkwita, a codzienność po zimowym letargu nabiera tępa. Wielkanoc przypadająca w okresie wiosennym obfituje bogactwem tradycji związanych ze śmiercią Jezusa Chrystusa. Niedziela palmowa poprzedza Wielki Tydzień, ludzie podobnie jak za czasów Chrystusa przygotowują palmy, jednak do ich wykonania używają nie egzotycznych gałązek lecz ziół, kwiatów, zbóż. Główne pochody z palmami, triumfalnie przechodzą przez wieś, na ich czele młodzi chłopcy ciągną figurę przedstawiającą Chrystusa jadącego na osiołku. Kolejnym zwyczajem związanym już bezpośrednio z Wielkim Tygodniem, jest palenie Judasza przypadające w Wielki Czwartek, kiedy to ów uczeń zdradził swojego mistrza. Mężczyźni gromadzą się, aby dokonać aktu pogardy na kukle przypominającej ciało człowieka, najpierw bicząc zdraycę kijami, a następnie palą na stosie, dorzucając to wszystko co zbędne w gospodarstwie. Nad całą wsią góruje ognista luna i czuć zapach dymu. To znak, że Judasz nie żyje. Kolejne dni to Misteria Paschalne, chodzenie

ze święconką, rezurekcja. W lany poniedziałek młode panny polewane są wodą, to znak że kawalerowie zabiegają o ich względy.

Lato to czas żniw i pierwszych zbiorów, czas pracy. Codziennie w południe przerywana jest praca, by na anioł pański wsłuchując się w dźwięk bijących dzwonów świątyni odmówić modlitwę. Szacunek w jaki człowiek traktuje ziemię jest ważnym aspektem życia na wsi. W sierpniowe święto Matki Boskiej Zielnej, rolnicy składają w ofierze dary w postaci zebranych plonów ziemi. Trwają liczne procesje i święcenia pól. W większości miejscowości odbywają się również dożynki, które gromadzą mieszkańców na wspólnym świętowaniu, i zabawie. Prezentowane są również wieńce dożynkowe przygotowane przez poszczególnych reprezentantów wsi.

Jesień. Listopadowe Święto Zmarłych, zaduszki, skłaniają ludzi do refleksji nad tajemnicą życia i śmierci. Odwiedzają groby zmarłych dekorując je charakterystycznymi w tym regionie bibułowymi kwiatami. Motywy świeckie przeplatają się z wątkami religijnymi, tworząc integralną całość i w doskonały sposób uzupełniają się. Każdy z nas posiada naturalną potrzebą obserwowania codzienności, więc pragnęlibyśmy aby wystawa pokonkursowa była zobrazowaniem osobistych przemyśleń i emocji uczestników związanych z życiem wsi. Dziś większość tradycji zanika, lecz pozostają takie miejsca gdzie krzewienie tradycji jest traktowane jako obowiązek narodowy, a kultywowanie ich gromadzi całe społeczności. O tym chcielibyśmy aby opowiedzieli uczestnicy naszego Konkursu.

Prace konkursowe oceniane będą według następujących kategorii wiekowych:

KATEGORIA I - dzieci uczęszczające do przedszkoli

KATEGORIA II -uczennice i uczniowie klas I-III

KATEGORIA III -uczennice i uczniowie klas IV-VI

KATEGORIA IV -uczennice i uczniowie klas VII-VIII

Technika wykonania pracy jest dowolna, z wyłączeniem prac przestrzennych, oraz prac wykonanych z materiałów nietrwałych. Bardzo prosimy o nieoprawianie prac. Do każdej z prac należy dołączyć kartę zgłoszenia uczestnika oraz zgodę rodzica lub opiekuna prawnego na udział dziecka w konkursie, wg. wzorów dołączonych do niniejszego regulaminu.

FORMAT PRACY

Minimalny format A3 (29.7 cm x 42 cm) , maksymalny A2 (42 x 59.4 cm)

TERMIN NADSYŁANIA PRAC

9 października 2020

[Regulamin](#)

[Karta zgłoszenia](#)

[Zgoda na przetwarzanie danych osobowych i wykorzystanie wizerunku](#)